

DG-2727

Third Year B. Com. (Sem. V) Examination

March / April - 2016

Advance Accounting & Auditing : Paper - VI

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

સૂચના : (૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
THIRD YEAR B. COM. (SEM. V)

Name of the Subject :
ADVANCE ACCOUNTING & AUDITING : PAPER - VI

Subject Code No. : 2 7 2 7 Section No. (1, 2,.....): Nil

Seat No. : [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

Student's Signature

(૨) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગ તરીકે દર્શાવો.

૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો :

(૧) નીચેની માહિતી પરથી ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર તથા રોકાયેલી

મૂડી પર વળતરનો દર શોધો :

ચોખ્ખા નફો (વ્યાજ અને કર પહેલા) ..... રૂ. ૧૨,૦૦,૦૦૦

કરવેરાનો દર ૫૦%

વેચાણ ..... રૂ. ૧૩,૭૫,૦૦૦

૧૦%ના ડિબેચર્સ ..... રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦

ઈક્વિટી શેર મૂડી ..... રૂ. ૨૦,૦૦,૦૦૦

૧૨%ની પ્રેફરન્સ શેર મૂડી ..... રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦

(૨) મહાવીર કું.નો સંચાલન ગુણોત્તર ૮૦% સંચાલન ખર્ચ રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦

અને વેચેલ માલની પડતર ૭૦% હોય તો કું. કાચા નફાની ગણતરી કરો.

(૩) નીચે આપેલ માહિતી પરથી ઉત્પાદન બજેટ બનાવો :

વસ્તુ	વેચાણ બજેટ મુજબ વેચાણના એકમો	શરૂઆતના સ્ટોકના એકમો	છેવટના સ્ટોકના એકમો
એ	૧૬,૬૪૦	૩,૨૦૦	૪,૧૬૦
બી	૧૪,૫૬૮	૨,૪૦૦	૨,૨૩૨
સી	૧૭,૬૮૦	૪,૦૦૦	૫,૫૨૦

(૪) નીચે આપેલ માહિતી પરથી માર્ચ અને એપ્રિલ માસનું વેચાણ શોધો :

વિગત	ફેબ્રુઆરી	માર્ચ	એપ્રિલ
વેચાણ	૩,૦૦,૦૦૦	-	-
દેવાદારો	-	૫,૫૦,૦૦૦	૭,૦૦,૦૦૦

ઉઘરાણીનો સમય ગાળો : ૫૦% વેચાણ પછીના મહિનામાં અને ૫૦% વેચાણ પછીના બીજા મહિનામાં

(૫) ખૂટતા આંકડા શોધો :

ઉત્પાદન શક્તિ	૭૦% (રૂ.)	૮૦% (રૂ.)	૯૦% (રૂ.)
પાવર	?	૨૦,૦૦૦	૨૧,૭૫૦
પરોક્ષ મજૂરી	૧૦,૫૦૦	?	૧૩,૫૦૦
રીપેરીંગ	૧,૯૦૦	૨,૦૦૦	?
પગાર	?	૧૦,૦૦૦	૧૦,૦૦૦

૨ ચિરાગ લિ.ની નીચે આપેલ માહિતી પરથી તા. ૩૦મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૫ના રોજ પૂરા થતા ત્રણ માસનું રોકડ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો :

(૧) તા. ૧-૭-૨૦૧૫નાં રોજ રોકડ અને બેન્ક સિલક રૂ. ૪૦,૦૦૦

(૨)

માસ	અન્ય પરોક્ષ ખર્ચ (રૂ.)	ઉત્પાદન પરોક્ષ ખર્ચ (રૂ.)	વેચાણ (રૂ.)
એપ્રિલ	૨,૪૦,૦૦૦	૨,૦૦,૦૦૦	૮,૦૦,૦૦૦
મે	૨,૮૦,૦૦૦	૨,૪૦,૦૦૦	૧૨,૦૦,૦૦૦
જૂન	૩,૨૦,૦૦૦	૨,૮૦,૦૦૦	૧૬,૦૦,૦૦૦
જુલાઈ	૨,૮૦,૦૦૦	૨,૪૦,૦૦૦	૨૦,૦૦,૦૦૦
ઓગસ્ટ	૩,૬૦,૦૦૦	૩,૨૦,૦૦૦	૨૮,૦૦,૦૦૦
સપ્ટેમ્બર	૪,૦૦,૦૦૦	૩,૬૦,૦૦૦	૩૨,૦૦,૦૦૦
ઓક્ટોબર	૪,૮૦,૦૦૦	૪,૦૦,૦૦૦	૩૬,૦૦,૦૦૦

(૩) કુલ વેચાણના ૨૦% રોકડ વેચાણ ધારો.

(૪) ઉધાર વેચાણના ૬૦% નાણા વેચાણ પછીના મહિનામાં, ૩૦% નાણા વેચાણ પછીના બીજા મહિનામાં અને ૧૦% નાણા વેચાણ પછીના ત્રીજે મહિને મળે છે.

(૫) વેચાણ કિંમતના ૩૦% લેખે માલસામગ્રીની ખરીદીની જરૂરિયાત રહે છે.

(૬) દરેક મહિનાના અંદાજ વેચાણ અંગે જરૂરી માલસામગ્રીની ખરીદી તેના અગાઉના મહિનામાં કરવામાં આવે છે. ખરીદી રોકડેથી કરવામાં આવે છે.

(૭) ઉત્પાદન ખર્ચ ચૂકવવાનો સમયગાળો ૧/૪ માસ અને અન્ય પરોક્ષ ખર્ચ ચૂકવવાનો સમયગાળો ૧/૨ માસ છે.

(૮) જુલાઈ ૨૦૧૫માં એક નવું યંત્ર રૂ. ૧૬,૦૦,૦૦૦માં ખરીદવામાં આવશે. જેની ચૂકવણી ડિલિવરી તારીખથી ચાર સરખા હપતામાં કરવાની છે.

(૯) ૨૦૧૪-૧૫ના વર્ષનું ડિવિડંડ રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦ સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૫માં ચૂકવવાનું છે.

અથવા

- ૨ એક કારખાનું ૬૦% ઉત્પાદન શક્તિએ ૬૦૦ એકમોનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરે છે. ૬૦% ઉત્પાદન શક્તિએ એકમદીઠ પડતર રૂ. ૧૫૦ નીચે મુજબ આવે છે :
ચલિત ખર્ચા : કાચો માલ એકમદીઠ રૂ. ૧૦૦ મજૂરી એકમદીઠ રૂ. ૨૦

અર્થ ચલિત ખર્ચા :	૬૦% સપાટી (રૂ.)	૮૦% સપાટી (રૂ.)
કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચા	૮,૧૦૦	૯,૩૦૦
વેચાણ વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચા	૭,૫૦૦	૯,૧૦૦
સ્થિર ખર્ચા :		
ઓફિસખર્ચા	૨,૪૦૦	?
એકમદીઠ વેચાણ કિંમત	૧૮૦	?

૭૦% ઉત્પાદન શક્તિએ કાચા માલની પડતરમાં ૫% વધારો થાય છે. અને વેચાણ કિંમતમાં ૨% ઘટાડો થાય છે.

૮૦% ઉત્પાદન શક્તિએ કાચા માલની પડતરમાં ૧૦% વધારો થાય છે. અને વેચાણ કિંમતમાં ૪% ઘટાડો થાય છે. ઓફિસ સ્થિર ખર્ચા ૫૦% થી ૭૦% ક્ષમતા વચ્ચે સ્થિર રહે છે. પરંતુ ૭૦% થી ૮૫% ક્ષમતા વચ્ચે ઉપરની રકમના ૧૦% વધે છે. જ્યારે ૮૫% થી ૧૦૦% ક્ષમતા વચ્ચે સ્થિર ખર્ચા ઉપરની રકમના ૨૦% વધે છે.

ઉપરોક્ત વિગતો પરથી ૭૦% અને ૮૦% ઉત્પાદન શક્તિએ કેટલો નફો થશે તે દર્શાવતું પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો.

- ૩ શ્યામ લિ.ની તા. ૩૧-૩-૨૦૧૫ના રોજની બાકીઓ નીચે પ્રમાણે હતી :

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
ઈક્વિટી શેર મૂડી		સ્ટોક (તા. ૩૧.૩.૨૦૧૫)	૧૫,૦૦,૦૦૦
દરેક રૂ.૧૦ના	૧૦,૦૦,૦૦૦	પરચૂરણ દેવાદારો	
૧૨%ની પ્રેફરન્સ		(૩૧.૩.૨૦૧૫)	૩,૦૦,૦૦૦
શેરમૂડી	૪,૦૦,૦૦૦	લેણી હૂંડીઓ	૩,૦૦,૦૦૦
૧૩%ના		રોકડ અને બેન્ક સિલક	૧,૦૦,૦૦૦
ડિબેન્ચર્સ	૧૦,૦૦,૦૦૦	સ્ટોક (૧.૪.૨૦૧૫)	૧૦,૦૦,૦૦૦
જમીન-મકાન	૮,૦૦,૦૦૦	કુલ વેચાણ	૫૫,૦૦,૦૦૦
મશીનરી	૬,૦૦,૦૦૦	ધંધો ચલાવવાના ખર્ચા	૧૫,૦૦,૦૦૦
ઈર્નિયર	૪,૦૦,૦૦૦	કરવેરા પહેલાનો નફો	૧૮,૫૦,૦૦૦
નફા-નુક્સાન ખાતુ	૫,૦૦,૦૦૦	દાવાદારો (૧.૪.૨૦૧૪)	૮,૦૦,૦૦૦
લેણદારો	૪,૦૦,૦૦૦	કુલ ખરીદી	૨૦,૦૦,૦૦૦
દેવી હૂંડીઓ	૧,૦૦,૦૦૦	ડિબેન્ચરનું વ્યાજ	૧,૩૦,૦૦૦
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	૧,૦૦,૦૦૦	ચૂકવેલ આવકવેરો	૯,૫૦,૦૦૦
આવકવેરાની જોગવાઈ	૫,૦૦,૦૦૦		

નોંધ : વર્ષના દિવસો ઉદ્દય ગણવા

ગણતરી કરો :

- (૧) ચાલુ ગુણોત્તર
- (૨) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર
- (૩) દેવાદાર ચલન દર તથા વસૂલાતના દિવસોનો ગુણોત્તર
- (૪) સ્ટોક ગુણોત્તર

- (પ) રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
(દ) લેણદાર ચલન દર તથા ચૂકવણીના દિવસોનો ગુણોત્તર
(ઝ) ઈક્વિટી શેરહોલ્ડરોના ભંડોળ પર વળતરનો દર.

અથવા

- ૩ અર્બુદા લિ.નું તા. ૩૧-૩-૨૦૧૫નાં રોજનું પાર્કું સરવૈયું નીચે મુજબ છે :
પાર્કું સરવૈયું

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
ઈક્વિટી શેર મૂડી દરેક રૂ. ૧૦૦	૨,૦૦,૦૦૦	પાઘડી	૪૦,૦૦૦
૧૦%ના ડિબેચરર્સ	૧,૦૦,૦૦૦	જમીન-મકાન	૧,૨૦,૦૦૦
લેણદારો	૪૦,૦૦૦	યંત્રો	૮૦,૦૦૦
દેવી હૂંડી	૧૦,૦૦૦	સ્ટોક	૪૫,૦૦૦
નહિ ચૂકવાયેલ મજૂરી	૫,૦૦૦	દેવાદારો	૨૫,૦૦૦
		લેણી હૂંડી	૫,૦૦૦
		બેન્ક	૨૫,૦૦૦
		અગાઉથી ચૂકવેલ પગાર	૧૦,૦૦૦
		પ્રાથમિક ખર્ચ	૫,૦૦૦
	૩,૫૫,૦૦૦		૩,૫૫,૦૦૦

વધારાની માહિતી

	રૂ.
સ્ટોક (૧.૪.૨૦૧૪)	૨૫,૦૦૦
રોકડ વેચાણ (ઉધાર વેચાણના ૨૦%).....	૫૦,૦૦૦
કાચો નફો	૮૦,૦૦૦
ડિબેચરનું વ્યાજ	૧૦,૦૦૦
અન્ય વહીવટી ખર્ચા	૧૫,૦૦૦
વેચાણ વિતરણ ખર્ચા	૫,૦૦૦

આવકવેરાનો દર ૫૦%

નીચેના ગુણોત્તર શોધો :

- (૧) કાચા નફાનો ગુણોત્તર
(૨) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર
(૩) સ્ટોક ઉથલા દર
(૪) દેવાદાર ગુણોત્તર (૩૦૦ દિવસ)
(૫) ચાલુ ગુણોત્તર
(દ) રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
(ઝ) પ્રવાહી ગુણોત્તર

- ૪ ટૂંક નોંધ લખો : (ગમે તે ત્રણ)

- (૧) ગુણોત્તર વિશ્લેષણની મર્યાદાઓ
(૨) રોકડ અંદાજપત્રના ફાયદા
(૩) કામગીરી અંદાજપત્રના ફાયદા-ગેરફાયદા
(૪) જવાબદારીના કેન્દ્રો
(૫) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિની ઉપયોગીતા
(દ) અંદાજપત્ર દ્વારા અંકુશના હેતુઓ.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
 (2) Show the necessary calculations as a part of your answer.

1 Do as directed :

- (1) Find out net profit ratio and return on capital employed :

Net profit (before interest and tax)	Rs. 12,00,000
Tax rate	50%
Sales	Rs. 13,75,000
10% Debentures	Rs. 10,00,000
Equity share capital	Rs. 20,00,000
12% Preference share capital	Rs. 10,00,000

- (2) Operating ratio of Mahavir Company Ltd. is 80%,
 Operating expenses are Rs. 1,50,000 and cost of goods sold is 70%. Calculate gross profit of Mahavir Ltd.

- (3) Prepare production budget from the particulars given below :

Product	Sales as per sales budget (Units)	Opening stock (Units)	Closing stock (units)
A	16,640	3,200	4,160
B	14,568	2,400	2,232
C	17,680	4,000	5,520

- (4) Find out sales of March and April, from the following information :

Particulars	February (Rs.)	March (Rs.)	April (Rs.)
Sales	3,00,000	-	-
Debtors	-	5,50,000	7,00,000

Collection period : 50% after the month of sales and 50% after the second month of sales.

- (5) Find out missing figures :

Production capacity	70% (Rs.)	80% (Rs.)	90% (Rs.)
Power	?	20,000	21,750
Indirect labour	10,500	?	13,500
Repairs	1,900	2,000	?
Salaries	?	10,000	10,000

2 Prepare a cash budget for three months ending on 30th September, 2015 from the following information of Chirag Ltd :

(1) Cash and bank balance as on 1st July, 2015
Rs. 40,000

(2)

Months	Other Overhead expenses (Rs.)	Manufacturing expenses (Rs.)	Sales (Rs.)
April	2,40,000	2,00,000	8,00,000
May	2,80,000	2,40,000	12,00,000
June	3,20,000	2,80,000	16,00,000
July	2,80,000	2,40,000	20,00,000
August	3,60,000	3,20,000	28,00,000
September	4,00,000	3,60,000	32,00,000
October	4,80,000	4,00,000	36,00,000

(3) Assume 20% of total sales are cash sales.

(4) 60% of credit sales are realized in month after sales, 30% in the second month and 10% in the third month.

(5) Purchase of material are required at 30% on sales price.

(6) For anticipating sales of each month necessary purchases of materials are made in the preceding month. Purchases of materials are made for cash.

(7) The time lag in the payment of manufacturing expenses is 1/4 month and time lag in the payment of other overhead expenses is 1/2 month.

(8) A new machine is to be bought for Rs. 16,00,000 in July 2015. The payment on which are made in four equal monthly instalments from the delivery date.

(9) Dividend of Rs. 2,00,000 for the year 2014-15 is to be paid in September, 2015.

OR

2 A factory produces 600 units at 60% working capacity and sells during the year :

At 60% working capacity the cost of Rs. 150 per unit includes following expenses :

Variable overheads :

Raw materials per unit Rs. 100

Labour charge per unit Rs. 20

Semi variable overheads	60% (Rs.)	80% (Rs.)
Factory Overheads	8,100	9,300
Selling and distribution expenses	7,500	9,100
Fixed Overheads :		
Office fixed expenses	2,400	?
Selling price per unit	180	?

At 70% production capacity cost of material increases by 5% and selling price reduces by 2%

At 90% production capacity cost of material increases by 10% and selling price reduces by 4%

Office fixed expenses remain stable between 50% to 70% capacity. But it increases 10% between 70% to 85% capacity. While between 85% to 100% capacity it increases by 20% of above amount.

Prepare a flexible budget at 70% and 90% capacity.

How much will be the profit at these levels ?

- 3 The balances of Shyam Ltd. as on March 31, 2015 are as under :

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Equity share capital		Stock (31.3.2015)	15,00,000
Rs. 10 each	10,00,000	Sundry debtors (31.3.2015)	3,00,000
12% Preference share capital	4,00,000	Bills Receivables	3,00,000
13% Debentures	10,00,000	Cash and Bank	1,00,000
Land-Building	8,00,000	Stock(1.4.2014)	10,00,000
Machinery	6,00,000	Total sales	55,00,000
Furniture	4,00,000	Operating expenses	15,00,000
Profit and Loss A/c.	5,00,000	Profit before tax	18,50,000
Creditors	4,00,000	Debtors (1.4.2014)	8,00,000
Bills payable	1,00,000	Total purchases	20,00,000
Bank overdraft	1,00,000	Interest on Debentures	1,30,000
Provision for income tax	5,00,000	Income tax paid	9,50,000

Note : Number of days in a year 365

Calculate :

- (1) Current ratio
- (2) Net profit ratio
- (3) Debtors turn over and collection period ratio
- (4) Stock turn over ratio
- (5) Rate of return on capital employed
- (6) Creditor turn over and payment period ratio
- (7) Rate of return on equity shareholders fund.

OR

3 The balance sheet of Arbuda Ltd. is as under as on
31.3.2015

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Equity share capital each of Rs. 100	2,00,000	Goodwill	40,000
10% Debentures	1,00,000	Land-Building	1,20,000
Creditors	40,000	Machinery	80,000
Bills payable	10,000	Stock	45,000
Outstanding wages	5,000	Debtors	25,000
		Bills Receivables	5,000
		Bank	25,000
		Pepaid salaries	10,000
		Preliminary expenses	5,000
	3,55,000		3,55,000

Additional Information :

	Rs.
Stock (1.4.2014)	25,000
Cash sales (20% of credit sales)	50,000
Gross profit	90,000
Interest on debentures	10,000
Other administrative expenses	15,000
Selling and Distribution expenses	5,000

Income tax rate 50%

Calculate the following ratios :

- (1) Gross profit ratio
- (2) Net profit ratio
- (3) Stock turnover
- (4) Debtors ratio (consider 300 days of a year)
- (5) Current ratio
- (6) Liquidity ratio
- (7) Rate of return on capital employed.

4 Write short notes : (any three)

- (1) Limitations of ratio analysis
- (2) Advantages of Cash Budget
- (3) Advantages and Limitations of Performance Budgeting
- (4) Responsibility centers
- (5) Utility of Management accounting
- (6) Objectives of Budgetary Control.